

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Ing. Venduly Sochorové ve věci

žalobce: **Bc. R.J.**

proti

žalovanému: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje, územní odbor Znojmo, Obvodní oddělení policie Hrušovany nad Jevišovkou,
sídlem Nám. Míru 87/13, Hrušovany nad Jevišovkou**

o žalobě ze dne 7. 4. 2018

takto:

I. Žaloba se odmítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) byla dne 7. 4. 2018 doručena (do datových schránek) žaloba z téhož dne, jíž se shora uvedený žalobce domáhá ochrany proti nezákonnému zásahu žalovaného, který spatřuje v dožádání učiněném přípisem žalovaného ze dne 2. 3. 2018, č. j. KRPB-35879-7/TČ-2018-061310-RC; tímto přípisem adresovaným zaměstnavateli žalobce – společnosti TAMO TRANSPORT s. r. o. – požádal žalovaný policejní orgán o podání zprávy ve smyslu § 8 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a to v trestní věci žalobce obviněného/podezřelého pro přečin zanedbání povinné výživy.
2. Citované dožádání považuje žalobce za naprosto neprofesionální jednání s cílem ho poškodit v zaměstnání, které současně nepřiměřeně administrativně zatěžuje zaměstnavatele žalobce, a to s ohledem na neověření si pravdivosti údajů v trestním oznámení. Policie podle názoru žalobce nevyužila dostatek informačních zdrojů schopných zajistit řádné prověření trestního oznámení bez toho, aby poškodila jeho pověst u zaměstnavatele. V závěru žaloby (petitu) proto navrhuje, aby krajský soud konstatoval, že se žalovaný (i) dopustil nezákonného zásahu a současně žalovanému uložil povinnost: (ii) zaslání omluvného dopisu zaměstnavateli žalobce, (iii) zdržení se takových či podobných dožádání zaměstnavatelům žalobce a (iv) úhrady nemajetkové újmy ve výši 50 000 Kč.

3. Žalovaný ve vazbě na zaslané poučení a přiloženou žalobu ve svém vyjádření ze dne 18. 4. 2018 sdělil, že v dané věci je tvrzeným zásahem úkon trestního řízení (dožádání policejního orgánu podle trestního řádu ve věci, která je dozorována okresním státním zastupitelstvím, případně může být předmětem dohledu ze strany nadřízeného krajského státního zastupitelství). Je tedy na místě, aby krajský soud – s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu (viz rozsudek ze dne 28. 4. 2005, č. j. 2 Aps 2/2004 – 69, publ. pod č. 623/2005 Sb. NSS) – žalobu odmítl jako nepřipustnou. V závěru pak poznamenal, že se soud v rámci řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu podle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), nemůže zabývat otázkou ochrany osobnosti žalobce a nemůže žalovanému uložit povinnosti ad (ii) až (iv) – viz výše.
4. Krajský soud se předně zabýval otázkou, zda jsou v daném případě splněny podmínky řízení, k nimž se řadí i pravomoc soudu rozhodujícího ve správním soudnictví věc meritorně projednat a rozhodnout o ní.
5. Podle ustanovení § 2 s. ř. s. poskytují soudy ve správním soudnictví ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným a za podmínek stanovených soudním řádem správním nebo zvláštním zákonem a rozhodují v dalších věcech, o nichž tak soudní řád správní stanoví.
6. Podle § 4 odst. 1 a 2 s. ř. s. rozhodují soudy ve správním soudnictví:
 - ✓ žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy (dále jen „*správní orgán*“),
 - ✓ o ochraně proti nečinnosti správního orgánu,
 - ✓ o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu,
 - ✓ o kompetenčních žalobách a dále
 - ✓ ve věcech volebních a ve věcech místního referenda,
 - ✓ ve věcech politických stran a politických hnutí,
 - ✓ o zrušení opatření obecné povahy nebo jeho částí pro rozpor se zákonem,
7. Základním východiskem pro posouzení projednatelnosti žaloby na ochranu před nezákonným zásahem je pak ustanovení § 82 s. ř. s., podle kterého každý kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný. Citované ustanovení § 82 s. ř. s., které stanoví podmínky žalobní legitimace k řízení o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu přitom nelze vykládat bez souvislosti s ustanovením § 4 odst. 1 s. ř. s., a to zejména pokud se jedná o výklad pojmu „*správní orgán*“.
8. Pravomoc správních soudů je totiž mj. určena okruhem orgánů, jejichž činnost soudnímu přezkumu podléhá („*orgány moci výkonné, orgány územního samosprávného celku, fyzické*

nebo právnické osoby nebo jiné orgány, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy“). Je přitom zřejmé, že vymezení správního orgánu v ustanovení § 4 odst. 1 s. ř. s., jež je vázáno na oblast veřejné správy, je nutno z pohledu pravomoci správních soudů nepochybně vztáhnout také na ochranu před tvrzeným nezákonným zásahem správního orgánu. Soudní kontrola zákonnosti zásahu správního orgánu ve smyslu § 82 a násl. s. ř. s. se tedy může pohybovat toliko v hranicích veřejné správy, a proto napadnutelnými jsou pouze takové zásahy orgánů, které patří do působnosti ve veřejné správě.

9. Z podané žaloby je přitom patrné, že žalobce se domáhá ochrany proti namítanému nezákonnému postupu žalovaného policejního orgánu v podobě dožádání dle § 8 odst. 1 trestního řádu adresovaného zaměstnavateli žalobce. Není tedy pochyb o tom, že žalovaný policejní orgán zde nevystupoval jako správní orgán a vykonavatel veřejné správy, jak má na mysli ustanovení § 4 odst. 1 a § 82 s. ř. s., ale v pozici orgánu činného v trestním řízení ve smyslu § 12 odst. 1 trestního řádu, dle kterého: *„[o]rgány činnými v trestním řízení se rozumějí soud, státní zástupce a policejní orgán“.*
10. Jednoduše řečeno – žalovaný v dané věci nevystupoval v pozici správního orgánu, ale jako orgán činný v trestním řízení ve smyslu trestního řádu, a proto je zde zcela zjevně vyloučena pravomoc krajského soudu jako soudu rozhodujícího ve věcech správního soudnictví. Tento závěr – tedy nemožnost správního soudu přezkoumávat zákonnost postupu a úkonů orgánů činných v trestním řízení a jakkoli do působnosti těchto orgánů zasahovat ostatně potvrzuje i setrvalá judikatura Nejvyššího správního soudu; vedle již žalovaným zmíněného rozsudku pod č. j. 2 Aps 2/2004 – 69, byly vysloveny shodné závěry např. i v rozsudku ze dne 21. 10. 2008, č. j. 8 As 28/2008 – 29, dle nichž platí následující: *„Nachází-li se Policie České republiky v pozici orgánu činného v trestním řízení, nepodléhá její postup nebo nečinnost přezkumu soudů ve správním soudnictví.“*
11. Nedostatek pravomoci soudu věc projednat a o ní rozhodnout přitom představuje takový nedostatek podmínek řízení, který je neodstranitelný a pro který nelze v řízení pokračovat. Proto krajský soud rozhodl tak, že žalobu v části, v níže se žalobce domáhal konstatování, že se žalovaný dopustil nezákonného zásahu [ad i)], odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
12. K tomu krajský soud – pouze pro úplnost – doplňuje, že odmítnutím této části podané žaloby nebyla žalobci odepřena jakákoli ochrana; nicméně v tomto případě je k takové ochraně primárně povolán především příslušný státní zástupce v rámci své dozorové pravomoci podle § 174 trestního řádu a nikoliv soud rozhodující ve správním soudnictví (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2017, č. j. 8 As 224/2016 – 49, publ. pod č. 3550/2017 Sb. NSS). Případně lze žalobce odkázat i na postup podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů.
13. Ke zbývajícím částem žaloby, tj. k současně uplatňované náhradě nemajetkové újmy, resp. požadavku omluvy a zdržení se obdobných dožádání do budoucna [ad ii) až iv)], pak

krajský soud konstatuje, že jde jednoznačně o věc, o které má jednat soud v občanském soudním řízení, a proto ji odmítl podle § 46 odst. 2 s. ř. s.

14. Ve své podstatě totiž nejde o nic jiného než o otázku ochrany osobnosti a nemajetkové újmy, což je „klasickou“ agendou civilního soudnictví (nikoli správního soudnictví), kterou projednávají a rozhodují v prvním stupni jako věcně příslušné soudy s působností okresního soudu. Krajský soud proto současně žalobce poučuje o tom, že ve lhůtě do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení může podat žalobu podle části třetí zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“). Věcná příslušnost soudu k projednání a rozhodnutí sporu je dána § 9 odst. 1 o. s. ř., kdy k řízení v prvním stupni jsou příslušné okresní soudy a místní příslušnost soudu pak vyplývá z § 84 a násl. o. s. ř.
15. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 3 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků řízení právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.

Poučení:

Žalobce může do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení podat v této věci žalobu podle části třetí o. s. ř. k místně příslušnému okresnímu soudu. Jestliže tak žalobce v této lhůtě učiní, platí, že soudní řízení podle části třetí o. s. ř. o takové žalobě bylo zahájeno dnem, kdy takový návrh došel soudu ve správním soudnictví (§ 82 odst. 3 o. s. ř.).

Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Podání kasační stížnosti nestaví lhůtu pro podání žaloby podle části třetí o. s. ř.

Brno 16. května 2018

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu